

1 in de zoeven
swam.

wat ballast over
gamerhand wel
nschen naar de
t niet-gepronon-
heid. Een-blok-
en leg-stukken
n als ze nog een
hijnen te willen,
hijnen te willen
groepen of par-
rakter, een eigen
ging hebben, nu
k zich naast het
ponenten moe-
kun je het volk
g. Je kunt den
et verslaan, als
et barschen een
ilzebub-van-het-
cleeren met een
elen. Tenminste
antithese? Stil,
? Real-politiek?
n nog niet ver-
anders. 't Eene
lsch. Men moet
ot der Stunde".
t uur het liedje
Gebots" is, toch
worden. Mijn
klok. Maar de
concentratiekamp
— die klok —
e gaan, toen het
leden, 't is nog

n 't anti-ballast-

et rood, droevig
ring. Daar heb
, die de profes-
de amtsdra-
splinternieuwe
2. Dr J. Ridder-
le, die nog niet
1930 — aan de
men inzake uit-
uiterste voor-
it opzicht", zoo
delooze uitbrei-
der belijdenis-
oze uitbreiding
n algemeen ver-
rijving niet ge-
groter het aan-
gevaar, dat er
it alles bij som-
or de waarheid,
p wij dit doen,
an de consciën-
kerkelijk-bin-
(waarvoor toch
baarheid is ge-
groote oorzaak
de consciëntie
e te zwaar zijn
e belofte aan-
in de kerk ge-
en, dat zij een
tisschriften zal
arift, zal ze niet
van een leer-
winnende en
door het ware
hier geldt, dat
g is, niet iedere
i elke uitbouw
wonen."

correspondent
derbos destijds
ks van nieuwe
gekondigd als
ad prof. Greij-

ballast!

uwe artikelen.
lie hij in 1930
ie, na hun aan-
't was immers

oorlog! al konden ze later, toen 't nog meer oorlog
was, weer ineens open!). bindend verklaard zijn.
Ballast! Ballast! Geen letter ervan overboord. Nog
liever een paar professoren overboord. En op het
oogenblik zijn er al honderden geschorsten, die
deze ballast niet wilden eeren als van God zelf in
het kerkchip gedeponeerde lading! Soms laat men
het schorsen na, als men vreest, dat het teveel
matrozen kost. Maar de binding blijft bestaan.

En daar sta je nu op de grens van twee wereld-
jes. Het politieke, dat ballast kwijt wil. Het kerke-
lijke, dat het ruim er mee vol stouwt. En dat als
hinderlijke ballast overboord werpt allen man, die
de schuit wil redden door onnoodige ballast over-
boord te werpen, althans tusschen ballast en deug-
delijke lading scherp onderscheiden hebben wil.

Beste vriend, je moet nu niet in arren moede de
boel er bij neer gooien. Je moet je zelf blijven. Dat
wil zeggen: in de politiek moet je blijven staan op
het principieele standpunt, dat de antithese niet
verloochent, dat elke fusie, welke het voeren van
principieele politiek verhindert, tegenstaat, en dat...
zijn mannetjes in 't vizier houdt. Wat dit laatste be-
treft, valt 't jou ook niet op, dat onderscheiden lie-
den, die voor de kerkelijke ballast-belasting in volle
synodaliteit door het vuur gaan, deswege liever zich
associeëren met die synodale figuren, die in 1940—
1945 zich allesbehalve „trouw" hebben betoond
tegen N.S.B.-verraad en duitse gruwelen, dan
dat ze ook maar den naam noemen van menschen,
die in dezen wel „trouw" poogden te wezen, doch
de kerkelijke samenleving wilden vrijwaren tegen
ongoddelijke binding en schorsing en zoo? Niet
ieder, die „Trouw" leest of redigeert, weet zijn
synodale, lees: zijn universitaire, vrienden zóó
nuchter te taxieren, dat hij op politiek erf zich
vrijhoudt van hún kerkpartijdige suggesties, en
„trouw" blijft in de politieke sfeer aan wie op dit
terrein hem „trouw" bleven. En wat de kerk be-
treft, amice, wel, ook daar moet je „trouw" blijven.
Dat wil zeggen: ballast ballast, en lading lading
blijven noemen. Je vrij maken van alle grondslag-
verandering. En je houden aan de formulieren, de
kerkenordening, die het accoord van gemeenschap
vormden vóór 1942. Sedert eeuwen.

Je moet je dus concentreren op de eigen basis.
Ook in je jeugdorganisatie.

Wie eenmaal heeft ingezien, dat de kerk-leiding
verkeerd heeft gedaan, door uit te werpen, die God
niet uitstoot, door preekstoelen te ontzeggen aan
candidaten, die elke andere gereformeerde kerk van
verstandig formaat dankbaar accepteert, die zal ge-
dwongen zijn, ook in de jeugd-organisatie afstand
van deze valsche leiding te nemen, en zich te con-
centreren op de eigen basis. De van menselijke
ballast bewust vrijgemaakte.

Hier en daar is in den Bond van Jongelingsver-
eenigingen op Gereformeerden Grondslag reeds de
deining te bespeuren, die het ballast-lading-conflict
heeft te weeg gebracht. De voorzitter van dien
bond heeft zich van die deling een ander beeld
gevormd dan thans de werkelijkheid te zien geeft.
Hij zal de eenige niet zijn. Maar nu is de op-
lossing niet, dat men gaat lijmen en krammen, doch
dat men de feiten aanvaardt. Het meerendeel der
in den Bond toonaangevende figuren heeft het aan-
gedurfd, in Gods Naam mannen uit te werpen, die
trouw waren aan de belijdenis, en de kerkorde, en
die in de dagen van Assen, en van het N.S.B.-
gespuis zich hebben verre gehouden van het aparte
verraad, dat toen gepleegd is aan de gereformeerde
zaak. Zich daarin onderscheidende van vele thans
oppersynodale en intra-synodale lieden. Nu moet
men die prominente figuren in den Bond houden
aan hun woord. Zij werpen uit, naar hun zeggen,
om 's Heeren wil. Maar wie de uitgestootenen er-
kent als goed gereformeerde menschen, kan in de
jeugdbonden dan ook niet meer de leiding volgen
van wie genen uitstieten.

Er is genoeg gescharrel, nu moeten de voren
recht getrokken worden.

Van scharrelen gesproken na ruggespraak met
„synodale" voorgangers in den Bond heeft b.v. on-
langs één der Bonds-vertegenwoordigers aan een
„vrijgemaakten" collega geschreven over de op-
richting eener provinciale jeugdcentrale, waarin
zullen vertegenwoordigd zijn onderscheiden jeugd-
organisaties. Slechts enkele dagen nadat deze
jeugdleider nog hoog van den toren geblazen had,
door n.l. te poneeren, dat het kerkelijk toezicht op
de verenigingen alleen in handen mocht zijn van
kerkeraden, die bij het departement van Justitie be-
kend staan (alsof dit departement de kwestie der
wettige successie confessioneel zou kunnen oplos-
sen!), kwam hij namens de vergadering, die deze

jeugdcentrale had opgericht het denkbeeld oppe-
ren, en de begeerte uitspreken (!), om boven de
kerkelijke verdeeldheid uit, bezwaarden en onbe-
zwaarden, synodalen (lees: synodocratisch gelei-
den) en vrijgemaakten in één organisatieverband
te doen samenwerken.

Hoe is 't mogelijk?

Boven kerkelijke verdeeldheid uit?

Je kent die klanken, en weet wat ze waard zijn.
Als Dr K. Dijk meent, wat hij zegt: dat n.l. de pro-
fessoren Greijdanus en Schilder en de verbannen
candidaten de afsnijding waard zijn, omdat zij zijn
dusgenaamde rechtsregelen grof onrecht noemen,
en zijn theologie een vergissing, hoe kan hij dan
met hen samenwerken? Hij heeft uitgebannen, hij
met zijn universitaire collega's. In Gods Naam.
Dat moet hij niet bagatelliseeren. De vrijgemaakten
staân voor hun zaak. En ze hebben geen behoefte
meer aan lei-draden, die nog weer eens in-hame-
ren, wat zich thans als leër, als confessie, heeft
opgelegd met de hoogmoedige arrogantie van den
„bindenden" kerkdespoot.

De Bonds-representant van daareven wilde, om
de vrijgemaakten te kunnen meekrijgen, het kerke-
lijk toezicht dan maar opschorten! Toezicht van één
der kerkeraden in plaats, waar een synodocrati-
sche en een vrijgemaakte bestaat, zou maar „een-
zijdig" zijn. Toezicht van beiden zou maar verwar-
rend werken!

Eénzijdig? Dr K. Dijk zal er van staan te kijken,
als hij dat leest. Zijn kerkeraad is toch van Gods-
wege geroepen tot handhaving der leer? En de
jeugd zou zeggen: éénzijdig? Des Zondagsmor-
gens — in de kerk — zou de synodocratische ker-
keraad alzijdig zijn tegen de „eénzijdige" bezwaar-
den? Maar des Zondagsavonds — in de J.V. —
zou hij één-zijdig zijn geworden?

Kent men nog zoo iets als den kerkelijken eed?
Er is reeds een synodocratische kerkeraad, die

erin „berust" heeft, dat het toezicht op de J.V. aan
hem onttrokken werd. Om de vrijgemaakte jeugd
te behouden. Maar die kerkeraad moet toch God
danken, dat al die synodale praladireur door God
zijn vervaardigd, de kankerplekken uit te snijden?
Moet hij niet juist nu staân op zijn recht van toezicht?

Amice, wees gij wijzer dan zulke leermeesters. Er
zit soms niets anders op, als dezen zich in dwaas-
heid en zonden verstrikt hebben, en liever zich in
bochten wringen, dan het eerlijk te bekenne.

Ik wou, dat de jongelui bij ons wat minder reso-
luut zongen dan de Hitler-jeugd van daar straks.
Maar dat de anderen wat resoluter waren in het
zingen van hun danklieden voor de in 1944 h.l.
van God verkregen evangelische verlossing uit den
greep van valsche leer en kerkverwoesters. Zóó zie
ik de zaken niet. Maar zóó moesten zij op hun
standpunt ze wel zien. Helaas, ze hebben geen
standpunt. Ze blazen hun eigen bunkers nu al op.
Alleen maar: ze nemen officieel niets terug. De kerk
gaat intusschen dood, omdat ze haar „klimaat" niet
meer kent. En de synodocratisch gebonden kerken
hebben nog nooit zoo'n chaotisch beeld vertoond
als na de dictatuur van 1944.

Het is — nu voegen we nog eens de beide ter-
reinen samen — geen toeval, dat en in politiek en
in kerkelijk opzicht de dictatuur ruïnes achter zich
laat. En daarom, beste kerel, wees je zelf. En zeg
het den Kuiper-jubilanten van jaren geleden maar
eens na:

dare to be a Daniel,
dare to stand alone!

Als je de waarheid daarin dient, zal God voor
rest zorgen. Kom jij tot een eigen bond van vrij-
gemaakte jongeren.

Met hartelijken groet,

je

ADOLPHUS VENATOR.

Dr G. M. den Hartogh
en een concrete vraag

In „Mededeelingen" van de Geref. Kerken classis Gronin-
gen schrijft een inzender het volgende:

Aan den WelEerw. Heer Ds D. v. Dijk.
WelEerw. Heer,

Nadat ik op de kerkeradsverg. van 15 Maart j.l. ver-
schillende vragen ter tafel had gebracht, om een duidelijk
antwoord te krijgen. o.m. op deze vraag: Wordt in de
doop de inwendige aanwezige genade verzegeld (waarop
ik een ontkennend antwoord kreeg), ben ik op 23 Maart
persoonlijk bij Ds Lindeboom geweest, om hem nog eens
deze vraag voor te leggen in verband met hetgeen ik las
betreffende candidaat Schilder, aan wien deze zelfde
vraag is voorgelegd, welke officieel door Prof. Grosheide
aan hem is gedaan. Hierop kon deze geen bevestigend
antwoord geven, waarop hij van de kansel werd geweerd.
Toen heb ik Ds L. gevraagd, of dat betreffende cand.
Schilder, werkelijk zoo was. Hij meende, dat het een fou-
tief peraverslag was, waar dat in stond, maar zei, Prof.
den Hartogh spreekt vanmiddag in Zuidhorn, vraag die
maar eens, zeg 't maar in mijn naam. Deze vragen heb ik
dan ook zoo te Zuidhorn gesteld: I. Wordt in de doop
de inwendige aanwezige genade verzegeld? Vraag II is
candidaat Schilder van de kansel geweerd, omdat hij deze
vraag niet bevestigend kon beantwoorden? Nu had ik stel-
lig verwacht een kort en bondig antwoord te zullen ont-
vangen. Hoe werd ik teleurgesteld. In plaats van mijn
eerste vraag te beantwoorden, stelde hij de vraag zoo,
alsof ik gevraagd had, of de doop het geloof versterkte.
Daar heeft hij ongeveer 15 min. over gesproken, doch
mijn vraag werd niet beantwoord. Toen ik dat vernam,
dacht ik: „dan zal mijn tweede vraag ook wel niet be-
antwoord worden." Deze gedachte bleek juist te zijn. Dus
kon ik onverrichterzake huiswaarts keeren.

Er was geen gelegenheid om op mijn vragen terug te
komen. Ik wist echter, dat Prof. den Hartogh hier in A.
bij Ds L. zou logeëren. Om toch het fijne van de zaak te
weten te komen heb ik hem opgezocht aan de pastorie,
tintwig voor acht en om acht uur moesten wij binnen zijn.
Dus niet veel tijd. Zoo heb ik hem direct weer de vragen
gesteld, maar kreeg eerst weer lange citaten te hooren
van wat anderen gezegd hadden. Zoodat mijn tijd beden-
kelijk inkortte.

Daarom lei ik hem uiteindelijk nog eens de schriftelijke
vraag voor, waarop hij dan bevestigend antwoordde. De
tijd was inmiddels verstreken om nog het antwoord op
de tweede vraag te krijgen, zoodat ik daarover van Prof.
den Hartogh nog geen officiële uitspraak kon krijgen.
Dit alles doet mij pijn, daar ik onze Professoren altijd
hoogachtend heb toegedragen.

Waarom nu niet openlijk en eerlijk op de vergadering
beantwoord, waarom moet het afgedwongen worden?

Ik meen een en ander even te moeten schrijven, daar

ik het verslag van zoo'n verg. van Niezijl zag staan in
het Kerkblad. Ja, ik kwam wel verslagen van de vergade-
ring terug, maar niet in dien zin, welk een synodale broe-
der bedoelde „verpletterd".

Laten wij in 's Heeren kracht strijden tegen het kwade.

Met hartelijke gr. en heilbede
Uw br. in Chr.
R. SMIT.

Ds D. v. Dijk teekent bij dit stuk aan:

Bovenstaand stukje werd mij toegezonden door een
broeder uit Aduard. Het is goed dit te publiceeren, opdat
men wete hoe men de vraagstukken, waarover het gaat,
zoekt te ontwijken.

Wat nu de quaestie van candidaat Schilder betreft.

Men kan niet zeggen, dat aan hem de vraag is gesteld,
of hij geloofde, dat de doop inwendige, aanwezige, ge-
nade verzegelde.

Maar wanneer men op grond daarvan de zaak, waar-
over het gaat, zoekt te verdoezelen, speelt men oneer-
lijk spel.

De vraag mag dan formeel niet aan Cand. Schilder zijn
gesteld, de zaak is met hem besproken. En op de Synode
is gerapporteerd, dat hij ontkende, dat de doop inwendige,
aanwezige, genade verzegelde.

Op grond daarvan werd geconstateerd, dat deze can-
didaat afweek van Art. 33 van de Nederlandsche Geloofs-
belijdenis.

Men heeft dit (vreemd genoeg) niet opgenomen in de
conclusies van het rapport, op grond waarvan men hem
het preekconsent ontnam, maar in het rapport is het wel
gezet.

De Synode heeft dus uitgesproken, dat iemand, die niet
aanvaardt, dat de doop inwendige, aanwezige, genade
verzegelt, afwijkt van de Belijdenis.

Laat men toch niet probeeren daar omheen te praten.

In de procedure met Cand. Schilder is dit klaar geble-
ken.

Men weet dus, waar men met de Synode aan toe is.

Over het leerzame geval van cand. H. J. Schilder, thans
— nu er nog verstandige menschen zijn — Ds H. J. Schilder,
laten we ons elders nog wel uit, ook door publicatie van een
brief van Dr F. W. Grosheide. Wat Dr den Hartogh betreft,
wie hem hoort, bedenke, dat exclamaties en argumenten twee
zijn. En dat een beroep op de gebeden van Dr Duursema, die
evenmin als Dr den Hartogh, het spel van de lieden-op-den-
achtergrond heeft doorzien, al evenmin een argument is.

Zuivering.

Friesch Dagblad van 18 April 1945, hoofdredacteur de
heer H. Algra, schrijft:

Het dienen van beginselen beteekent thans minder dan
oort dien van partijloosheid. Wij weten niet
eens, of de A.R. partij in haar oude gedaante zal herrij-
zen. Misschien is het nu eerder zaak, dat haar vertrou-
wensmannen het initiatief helpen nemen tot het vormen
van een Christelijk-sociale volkspartij waarin allen kun-
nen samenwerken, die instemmen met wat hier verder
wordt gezegd.

In elk geval is het ongewenst, dat op welke wijze
ook, door zalvende woorden of door intrigues, ooit

diegenen weer de kans krijgen, een hand aan den teugel te slaan, die in de vijf jaren van onderdrukking zich voorzichtig verdedigd hebben opgesteld. Wij kennen die politici, die het plotseling zoo druk hadden met andere dingen, dat zij ons volk in den steek lieten; die zoo voorzichtig waren, om hun gezondheid, hun positie, hun vrouw, hun zaak, hun meubilair, of wat voor utensiliën ook, en die daarom, nu ja, wel eens honderd gulden wilden geven voor een of andere actie, maar die zelf nooit iets deden, dan af en toe wat criticeeren, wat schampere opmerkingen maken, wat verdachtmakingen lanceeren, alsof anderen, die in de bres stonden, zich zelf zochten en strevers waren. Wij kennen ze die politici, die in de laatste maanden, toen iederéén het zag, dat de Duitschers het gingen verliezen, weer omzichtig voor den dag kwamen, en ook wel weer wat mee wilden doen. Wij kennen ze, en straks zullen ze op de eerste vergadering van de kiesvereniging komen, en veel handen drukken, en een Oranjeknoepje dragen, en glunder kijken, en breeduit gaan zitten. Wie er dan invliegen, en dergelijke slimmelingen stemmen, verdienen niet anders, dan opnieuw met hen bedrogen uit te komen. Zoo was onze ervaring toch, toen de nood aan den man kwam. Zij waren vertrouwensmannen, en ze lieten het werk aan anderen over, toen er gevaar kwam. In het eerecomité van de Winterhulp, dat ging wel. Meevechten in den totalen ooglog tegen het nationaal-socialisme, dat ging niet. Ze vroegen aan iedereen of er nieuws was, omdat ze zelf de radio hadden ingeleverd, en gingen dan wat theesurrogat drinken bij de vrouw. Ze hadden het nog zoo kwaad niet. Wanneer er straks ergens kiesverenigingen bijeen komen, dan hebben wij maar één advies. Gij moet zonder eenige consideratie voor namen, titels, leeftijd, vermogen of charme, alleen stemmen op de mannen, waarvan gij positief weet, dat zij tijdens de bezetting wat hebben gedaan. Alleen die toen hun tijd en kracht volop gaven aan een of meer takken van het groote nationale werk, dat toen moest worden gedaan. Wanneer gij anderen weer naar voren helpt, dan maakt gij uw partij kwetsbaar. Want de jeugd zal zich afkeeren van elke combinatie, waar de halven zich breed maken. Natuurlijk staat deze scherpe kritiek niet op hen, die in 1940 om hun leeftijd al aan het bedanken toe waren. Hen wachtte nu op de eerste vergadering een verdrag, maar eervol afscheid.

Ik ben het er volkomen mee eens.

Maar ik kan den schrijver garanderen, dat het een toer zal zijn, den kant uit te sturen, dien hij wil.

We moeten bedenken, dat door de politieke waardeeringsoordelen heen de kerkelijke loopelen. En in het kerkelijke leven zijn de menschen veelal meer verliefd, dan dat ze liefhebben. Hun blinde voorkeur voor bepaalde personen of combinaties van personen wordt vaak beheerscht door traagheid, misverstand, opleidingskwesties en groepsbelangen. Gevolg is dat menschen, die in politiek opzicht de zaak leelijk hebben laten liggen, toch vanwege hun kerkelijke politiek worden geloofd en gevolgd door dik en dun. Straks dringen dezen weer naar voren op dat terrein dat de menschen het eerste pakt, de kerk, en worden ze zoo toch weer binnengehaald, ook in de politieke arena.

Friesland loopt in dezen misschien wel het meeste gevaar. In politiek opzicht is het een der voor nieuwe geluiden openstaande provincie. Maar kerkelijk is het zwaar geïnfecteerd met partijdigheids-bacillen en het serum, dat genezen kan, wordt door een aantal predikanten van merkwaardige eenzijdige afkomst aan de bevolking stelselmatig onthouden.

Waar kerkelijk niet tot reformatie te bewegen is, daar zal de slappedenigheid, die op politiek gebied juist vele vooranaastande kerkelijke „leiders“ aan den dag hebben gelegd, niet wijken van het volk. Wie in de kerk bijziende is, wordt het ook in de politiek, althans wat de keuze der personen betreft. Nieuwe geluiden! Maar toch de oude menschen. De twee-terreinenleer blijft zich wreken.

K. S.

De Vrijgemaakte Geref. Kerken in Nederland.

Hieronder volgt een lijst van de vrijgemaakte Kerken, voor zover deze thans tot onze beschikking is.

1. Assen (met Ds B. A. Bos en Ds J. van Bruggen). 2. Bergschenhoek. 3. Berkel en Rodenrijs (met Ds J. A. Vink). 4. Bithoven (met Ds J. Groen Jr.). 5. Bunschoten-Spakenburg. 6. Delft. 7. Enschede (met Ds H. Meulink, Ds H. Vogel en Ds I. de Wolff). 8. Gouda (met Ds G. Koenekoop). 9. 's-Gravenhage-Oost. 10. Groningen (met Ds P. Deddens, Ds D. van Dijk, Ds P. K. Ketter en Ds A. v. d. Ziel). 11. Helpman (Groningen) (met Ds R. Bremmer). 12. Hoogkerk (met Ds W. Loopstra). 13. Kampen (met Ds C. H. Lindenboom). 14. Kralingen. 15. Kralingscheveer. 16. Krommenie (met Ds J. Ketter). 17. Leiden (met Ds A. Veldman). 18. Pieterburen (met Ds G. Boersma). 19. Rijswijk. 20. Rotterdam-Centrum. 21. Rotterdam-Delfshaven (met Ds H. Knoop). 22. Rotterdam-Zuid. 23. Schiedam (met Ds C. Vonk). 24. Vleuten-De Meern (met Ds G. Reyenga). 25. Vollenhove (Ambt)-Cadoelen (met Ds J. v. d. Zwaag). 26. Voorburg. 27. Voorschoten. 28. IJsselmonde. 29. Zuidlaren. 30. Harlingen (met Ds A. Bos). 31. Monster. 32. Overschild (met Ds J. P. van de Stool Jr.). 33. Roodeschool (met Ds J. Schelhaas Jzn.). 34. Schildwolde (met Ds J. van Dijk). 35. Schouwerzijl (met Ds M. Janssens). 36. Ten Post (met Ds C. Janssen). 37. Zuidwolde (Gr.). 38. Eemdijk (met Ds A. I. Krijtenburg). 39. Ennatum (met Ds H. H.

Schoemaker). 40. Glanerbrug. 41. 's-Gravenhage-Loosduinen (met Ds J. Smelik). 42. Overschie. 43. Sappemeer. 44. Scheveningen. 45. Maassluis. 46. 's-Gravenhage-West. 47. Bolnes-Slikkerveer. 48. Deventer. 49. Holwerd (met Ds A. Kuiper). 50. Houwerzijl (met Ds K. Holwerda). 51. Nieuwe-Lekkerland. 52. Rozenburg. 53. Stadskanaal. 54. Bedum (met Ds G. A. Hoekstra). 55. Capelle a/d IJssel (met Ds D. K. Wielenga). 56. Hijken (met Ds L. L. van de Vliet). 57. Murmerwoude (met Ds J. Waagmeester). 58. Mussel (met Ds J. Verlaar). 59. Uithuizermeeden (met Ds C. G. Bos). 60. Kantens. 61. Duurswoude (Fr.). 62. Haren (Gr.). 63. Harkstede (met Ds J. den Ouden). 64. Musselkanaal. 65. Ten Boer. 66. Valkenburg (Z.H.). 67. Middelstum. 68. Warfum. 69. Minnertsga. 70. Zuidhorn (met Ds W. J. van Otterlo). 71. Alblasserdam. 72. Maastricht (met Ds C. van Ommen). 73. Schiebroek-Hillegeraberg-C. (met Ds J. J. de Vries). 74. Stadskanaal-Pekelderweg (met den beroepen pred. cand. de Boer van Kampen). 75. Treebeek (met Ds W. G. Visser). 76. Zuidbroek (met Ds M. J. C. Bosscha). 77. Zwijndrecht (met Ds W. Scheele). 78. Zwijndrecht-Groote Lindt (met Ds J. van de Schaft). 79. Almelo. 80. Giessendam-Neder-Hardinxveld (met Ds W. de Graaff). 81. Langerak (met Ds J. F. Hey). 82. Niezijl (met Ds H. Bouma). 83. Veendam. 84. Zaandam. 85. Zoetermeer. 86. Amsterdam-Zuid. 87. Sliedrecht. 88. Emmen-Erfsteden-veen (met Ds L. J. Goris). 89. Feyenoord (met Ds L. Doeke). 90. Hilversum. 91. Hoogeveen (met Ds J. Meyer). 92. Leek. 93. Papendrecht (met Ds J. B. Welmers). 94. Rijnsburg. 95. Uithuizen. 96. Winschoten. 97. Amsterdam-C. 98. Berkum (met Ds A. B. Roukema). 99. Blokszijl (met Ds S. Cnossen). 100. Hasselt (met Ds J. Hettinga). 101. Lange-slag (met Ds W. Vreugdenhil). 102. Onnen (met Ds M. J. C. Blok). 103. Rouveen (met Ds B. J. Lambers). 104. Steenwijk (met Ds L. Seiles). 105. IJsselmuiden-Grafhorst. 106. Zaik en Veecaten (met Ds J. J. Verleur). 107. Zwolle (met Ds D. Vreugdenhil). 108. Apeldoorn. 109. Hengelo (O.). 110. Leens (Gr.) (met Ds F. Boonstra). 111. Buitenpost. 112. Wormer (met Ds K. Doornbos). 113. Zwartsluis. 114. Drachten. 115. Oldenzaal.

Candidaten, waarvan bij de red. bekend is, dat zij zich vrijgemaakt hebben:

1. W. H. de Boer, Kampen, (beroepen pred. van Stadskanaal-Pekelderweg). 2. D. van Houdt, IJsselmonde. (Deze heeft inmiddels een beroep aangenomen naar de kerk van Rotterdam-Zuid). 3. B. Jongeling, Garijp, (ontving een beroep naar Hoogezand-Sappemeer). 4. J. Poutsma, Hoogkerk. 5. H. J. Schilder, Bergschenhoek (is al pred. aldaar). 6. H. A. Stel, Boschpolderplein 32, Rotterdam-West. 7. S. de Waard, Krugerslaan 69, Gouda, (beroep naar Maassluis). 8. J. F. de Weger, Crooswijksche straat 116, Rotterdam-C. (beroep naar Rozenburg). 9. J. C. Janse, Marktgang 31, Kampen, (beroep naar Rijswijk, Zuid-Holland). 10. R. K. Wigholdus, Kraneweg 82, Groningen. 11. J. Rook, p/a D. de Vries, Lamstraat 20, Groningen. 12. L. E. Oosterhof, Blaaukschendijk B 56, Hoeksche Waard (Z.H.). 13. J. D. Houtman, Hooghalen (Dr.). 14. A. Jagersman, Wouterwoude (Fr.). 15. L. E. Oosterhof, Dorpsstraat 54, Overschie. (Zie no. 12). 16. W. Via, Oldenbarneveldtstraat 105, Amsterdam (W.).

Tweetal te:

Kralingen (2e pred. plaats): Ds R. H. Bremmer van Helpman en Ds H. Vogel van Enschede.
Delft: Ds J. A. Vink van Berkel en Ds L. L. van de Vliet van Hijken.

Beroepen te:

's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds C. Vonk, Schiedam.
Rotterdam (Kralingen): Ds H. Vogel, Enschede.
Monster: Ds J. Smelik van 's-Gravenhage-Loosduinen.
Rotterdam-C: Ds D. K. Wielenga J.D.zn van Capelle a. d. IJssel.
Bolnes-Slikkerveer en IJsselmonde: Cand. J. F. de Weger te Rotterdam.
's-Gravenhage-West: Ds R. H. Bremmer te Helpman.
Stadskanaal: Cand. R. K. Wigholdus van Groningen.
Zuidlaren: Ds G. Janssen van Ter Post.
Delft: Ds L. A. Vink van Berkel.
's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds J. H. Schilder van Bergschenhoek.
IJsselmonde en Bolnes-Slikkerveer: Cand. H. A. Stel van Rotterdam-Delfshaven. (Aangenomen).
Delft: Ds J. H. Schilder van Bergschenhoek.
Middelstum: Cand. J. F. Wijnhoud te Assen.
Deventer: Cand. J. Poutsma, hulppredikant aldaar. (Aangenomen).
Overschie: Cand. L. E. Oosterhoff, aldaar.

Benoemd tot:

Hulppred. te Zuidwolde (Fr.): D. Nieuwenhuizen van Farmaum.
Hulppred. te Deventer: Cand. J. Poutsma, tevoren hulppred. te Hooghalen (Dr.).
Hulppred. te Voorschoten: Th. C. F. Kamp Jr., tevoren hulppred. te Leiden.

Bedankt voor:

Zuidlaren: Ds G. Janssen van Ter Post.
Monster: Ds J. Smelik te 's-Gravenhage.
's-Gravenhage-Oost en Scheveningen: Ds J. H. Schilder te Bergschenhoek.
Delft: Ds J. A. Vink te Berkel.
's-Gravenhage-West: Ds R. H. Bremmer van Helpman.
Delft: Ds J. H. Schilder te Bergschenhoek.
Kralingen: Ds H. Vogel van Enschede.
's-Gravenhage: Ds C. Vonk te Schiedam.

Voorburg: J. P. van de Stool te Overschild.
Voorschoten: (tot hulppred.): Cand. J. C. Janse te Kampen.

Aangenomen naar:

Rozenburg: J. F. de Weger te Rotterdam.
Rijswijk (Z.H.): Cand. J. C. Janse te Kampen.
Rotterdam-C: Ds D. K. Wielenga te Capelle a. d. IJssel.
Stadskanaal: Cand. R. K. Wigholdus te Groningen.

In Memoriam.

Vlak voor de bevrijding viel, als slachtoffer „in de stille, verbeten worsteling tegen den overweldiger“ de Rector aan het Geref. Gymnasium te Kampen, tevens Lector bij de Opleiding tot den Dienst des Woords in onze Geref. Kerken (vrijgemaakt) Dr R. J. Dam.

Wij verwachten zooveel van hem voor onze opleiding, doch willen ook nu Gode niets ongerijms toeschrijven.

Uit het verband der Geref. Kerken zijn getreden:

Ds F. Kouwenhoven te Zonnemaire (thans hulppred. te Kampen).
Ds J. Rijnveld te Valkenburg (Z.H.). (ber. pred. te Bunschoten-Spakenburg).
Ds G. Staal, emer. pred. van Drachten.
Ds H. Venema van Nieuwerkerk (Z.H.).
Ds F. A. den Boeft, te Rotterdam-Kralingen.

Intrede:

Zondag 14 Jan. deed Ds S. de Waard (tevoren hulppred. te Gouda) zijn intrede te Maassluis, na bevestigd te zijn door Ds G. Koenekoop te Gouda.

Zondag 21 Jan. deed Cand. J. C. Janse zijn intrede te Rijswijk, na bevestigd te zijn door Ds J. P. van de Stool, Overschild (thans hulppred. te Voorburg).

Toelating:

Den Heer B. Roorda, Ernst Casimirlaan 4A, te Groningen is door de Classis Gr. op grond van art. 8 K.O. (singuliere gave) toegelaten om te staan naar het predikambt.

Door „de Classis van Geref. kerken van het Noorden“ (vrijgemaakt naar art. 31 K.O.) werden praeparatoir geëxamineerd en toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten:

1. Br. B. Roorda, Ernst Casimirlaan 4A, Groningen (naar art. 8 K.O.). 2. Br. J. F. Wijnhoud van Assen (van de Theol. Hoogeschool).

Aan onze Lezers

Bijna vijf jaren liggen er tusschen het laatst verschenen nummer van ons blad en het nummer dat hier voor u ligt. Vijf jaren waarin zooveel gebeurd is, dat niemand nog in staat is zich het te reïsceren en de gevolgen er van op elk levensterrein te overzien.

Maar ons blad is er weer! Het is al snel, nadat de Duitschers hier de macht hadden, verboden, terwijl zijn hoofdredacteur, Prof. Dr. K. Schilder, om zijn houding in dit blad de gevangenis inging en daarna een definitief schrijverbod ontving. Of men zijn pen ook gevreesd heeft!

Dat alles is nu voorbij.

Ons blad kwam onbesmet en zonder verlies van eer uit den strijd. Dat is niet ontsien, dat is Gods genade geweest. Maar nu we weer beëindigen kunnen, staan we voor groote moeilijkheden, moeilijkheden die wij zonder de medewerking van onze lezers en lezeressen niet te boven kunnen komen.

Onze abonnementslijsten zijn door de Duitschers waardeeloos gemaakt, bovendien heeft, wat er in die vijf jaren is gebeurd, het adresmateriaal eveneens schier volkomen van zijn waarde beroofd. Dan is er de transportmoeilijkheid en het nog steeds gelscheeld liggen van belangrijke stukken van ons land. We hebben ons al deze moeilijkheden niet ontleend, maar toch niettemin onze plicht gevoeld niet langer met de verschijning te mogen wachten. Aan alle kanten werd er ons om gevraagd: Van alle deelen van ons land kwamen de verzoeken binnen weer snel De Reformatie uit te geven. En wanneer we letten op de groote betekenis welke ons blad ook nu weer hebben kan onder de principiële leiding van onzen hoofdredacteur, gelooven we dat we niet wachten mogen.

Maar ons beroep is nu dan ook op u. Tijdelijk zal ons blad in Utrecht moeten uitkomen in verband met de verspreiding over geheel ons land. Dat brengt groote extra kosten met zich, die uit een tijdelijk verhoogden abonnementsprijs zal moeten worden betaald. Wij weten dat onze lezers daar geen bezwaar tegen zullen hebben. Maar behalve dat vragen wij nog iets anders van hen. In de meeste plaatsen zal ons blad naar centrale punten verzonden moeten worden. Het zal van deze adressen afhangen of verdere verzending en distribueering mogelijk is. Het ligt in hun hand. Dat kost arbeid en veel administratie. Want zij zullen ons de abonné's moeten doorgeven en de abonnementsgelden aan ons moeten doorzenden. Maar wij weten dat ook dit prompt gebeuren zal. Want als er op dit moment ergens „good will“ onder den lezerskring van een blad zal zijn, dan is het zonder twijfel bij dien van „De Reformatie“.

Wij stellen u dus voor: vormt kleine comités die dezen arbeid op zich nemen. Laten vooral de jonge menschen hier hun schouders onder zetten. Laat iedere kring een goed administrateur aanwijzen, die abonnementsgelden int en boekt en doorzendt aan ons, en die ons de juiste adressen van de bij hun binnenkomende abonné's bericht. Bovendien verwachten wij snel van hen bericht over hoeveel exemplaren van ons blad zij in hun ressort denken te moeten kunnen beschikken om het abonnementental zoo hoog mogelijk op te voeren.

Voorloopig vragen we niet meer, maar dan ook niet minder! We rekenen op U en gij kunt op ons rekenen.

Alle brieven, stukken en geldzendingen richt men aan: Administratie De Reformatie, N.V. Drukkerij en Uitgeverij P. den Boer, Jeruzalemsteeg 8-12, Utrecht.

De Uitgevers van De Reformatie:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V.

Alle stu-
aan: Pro

INHOUD: H
gratis. De ver
beroeft op W
Brieven aan
de duitche nati
Een Groote-O
schouw Een d

WET

Het doc
lofte te zie
doopeling
den doop
lier: Allere
belofte: da
alle kwa
keeren wi
die God a
ring dat C
keerd hee
zorgd hee
belofte is
dus reeds
Hij het v
geloof? V
zienige le
Of is ook
daarvan in
van onze

Neen, e
Vader bel
factor in.
waardelijk
maar ze b
dat God c
genadeve
en erfgena
dit kind d
alle mens
kwaad da
merdal to
zijn best l
in den we
het doopv

Een tw
verzegeld
Hij ons u
ons in d
wederopst
zonden be
worden.
doopform
schen hee
de Zoon
lijft, zoo
worden. R
Christus!
ook die be
den aanga
digd door
God? Alle
tus. (Zon
mulier der
deze belo
dit kind d
vele zonde